

Navoiy davlat universiteti – Iqtisodiyot

Dastur davomiyligi: 2 yil

Talim shakli: Kunduzgi

Dastur kodi:70410102

Umumiy ish hajmi:120 ECTS krediti

Semestr uchun ECTS kreditlari:30

Umumiy ma'lumot

Magistratura dasturi **Iqtisodiyot** (Dastur kodi: 70410102) Navoiy davlat universitetida ikki yillik, kunduzgi akademik dastur bo'lib, umumiy ish hajmi 120 ECTS kreditdan (semestrda 30 ECTS) iborat. Dastur mikro va makroiqtisodiyot, ekonometrika, strategik iqtisodiy rejalashtirish, moliyaviy tahlil va mintaqaviy iqtisodiy rivojlanish sohalarida ilg'or bilimlarga ega yuqori malakali iqtisodchilar, moliyaviy tahlilchilar, siyosat maslahatchilari va iqtisodiy tadqiqotchilarni tayyorlash uchun mo'ljallangan.

O'quv dasturi ilg'or nazariy ta'lim, miqdoriy iqtisodiy modellashtirish, empirik tadqiqotlar va strategik qarorlar qabul qilish tahlilini birlashtiradi. Talabalar iqtisodiy prognozlash, bozor tuzilishini tahlil qilish, davlat moliyasi, investitsiya strategiyasi va xalqaro savdo dinamikasi bo'yicha tajriba orttirishadi. Dasturda O'zbekistondagi zamonaviy iqtisodiy islohotlar, sanoatni modernizatsiya qilish, mintaqaviy rivojlanish strategiyalari va bozorga yo'naltirilgan o'zgarishlarni tahlil qilishga katta e'tibor qaratilgan.

Ushbu dastur bitiruvchilari iqtisodiy tahlilchilar, moliyaviy menejerlar, siyosat bo'yicha maslahatchilar, korporativ strategiya mutaxassislari, iqtisodiy institutlarda ilmiy xodimlar va oliy ta'lim muassasalarida akademik xodimlar sifatida karyera qilish, shuningdek, doktorantura (PhD) darajasida o'qishni davom ettirish uchun to'liq jihozlangan.

Baholash

Iqtisodiyot magistratura dasturida uzluksiz o'rganish, miqdoriy tahliliy kompetensiya, strategik fikrlash va akademik qat'iylikni ta'minlash uchun keng qamrovli va ko'p komponentli baholash tizimi qo'llaniladi.

1. Kursga asoslangan baholash

- **Taqdimotlar va seminarlar**– talabalarning akademik va professional sharoitlarda makroiqtisodiy modellar, bozor tadqiqotlari, savdo siyosati baholari va iqtisodiy rivojlanish strategiyalarini tahlil qilish, taqdim etish va himoya qilish qobiliyatini baholash.
- **Mini-testlar, viktorinalar va og'zaki imtihonlar**– asosiy nazariy tushunchalar, ekonometrik usullar, fiskal/pul mexanizmlari va moliyaviy tamoyillarni tushunishni monitoring qilish.
- **Oraliq va yakuniy imtihonlar**– yozma imtihonlar va amaliy modellashtirish topshiriqlari orqali nazariy chuqurlikni, matematik muammolarni yechish ko'nikmalarini va iqtisodiy vaziyatni tahlil qilishni baholash.

- **Portfolio topshiriqlari**– ilg'or analitik mahoratni namoyish etuvchi ekonometrik model hisobotlari, bozor xavf tahlillari, siyosat bo'yicha qisqacha ma'lumotnomalar va ilmiy maqolalar loyihalarini tuzish.
 - **Mustaqil topshiriqlar**– mustaqil iqtisodiy adabiyotlarni ko'rib chiqish, empirik ma'lumotlar to'plash, ekonometrik hisob-kitoblar va makroiqtisodiy simulyatsiyalarni rag'batlantirish.
2. **Tadqiqotga asoslangan baholash**
- **Ilmiy tadqiqot ishlari (ITI)**– tadqiqot loyihalari takliflari, ekonometrik hisob-kitoblar, bajarilgan ishlar to'g'risidagi hisobotlar va kafedra oldida iqtisodiy tadqiqotlar natijalarini himoya qilish orqali baholanadi.
 - **Ilmiy va pedagogik ish (IPI)**– o'qitish amaliyoti, iqtisodiy amaliy tadqiqotlarni tayyorlash, seminar qo'llanmalari va akademik hisobotlar orqali baholanadi.
 - **Magistrlik dissertatsiyasi (MD/M)**– umumiy ilmiy aniqlik, empirik asoslilik, siyosatning dolzarbligi, tezis yozish sifati va Davlat attestatsiya komissiyasi oldida ommaviy himoya asosida baholanadi.
3. **Amaliyotga asoslangan baholash**
- **Iqtisodiy va sanoat amaliyoti**– moliya institutlari, davlat vazirliklari, korporativ moliya departamentlari va iqtisodiy tadqiqotlar markazlaridagi ish faoliyati orqali baholanadi va keng qamrovli amaliy hisobotlar bilan birga taqdim etiladi.
 - **Bitiruvdan oldingi amaliyot**– empirik iqtisodiy ma'lumotlar, ekonometrik modellashtirish va yakuniy tezisni tayyorlash integratsiyasi bo'yicha baholandi.
4. **Ishga integratsiyalashgan o'rganish**
- **Ekonometrik va biznes tahlil loyihalari**– ma'lumotlarning aniqligi, miqdoriy modellashtirishning aniqligi, statistik dasturlardan foydalanish va bozor va siyosat qarorlarini qabul qilishning amaliy ahamiyati bo'yicha baholandi.

Akademik talablar

Qabul talablari–Iqtisodiyot magistratura dasturiga (Kod: 70410102) hujjat topshirayotgan abituriyentlar quyidagi mezonlarga javob berishlari shart:

- **Ta'lim tarixi**– Tan olingan oliy ta'lim muassasasining iqtisodiyot, moliya, bank ishi, menejment, biznes boshqaruvi, ekonometrika yoki tegishli ijtimoiy fanlar sohalari bo'yicha bakalavr darajasi (yoki unga tenglashtirilgan malaka).
- **Akademik mukammallik**– Faxriy diplomga ega bo'lgan abituriyentlar (*imtiyozli diplom*) O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiya vazirligining amaldagi qoidalariga muvofiq imtiyozli qabul qilish huquqiga ega.
- **Til bilishi**– Ingliz, rus yoki boshqa tan olingan xorijiy tillarni kamida B2 darajasida (CEFR, IELTS, TOEFL va boshqalar) bilishingizni tasdiqlovchi amaldagi milliy yoki xalqaro sertifikat.

Bitiruv talablari

Iqtisodiyot magistri darajasini olish uchun talabalar quyidagilarga ega bo'lishlari shart:

- O'quv dasturida ko'rsatilgan barcha majburiy va tanlov modullarini bajaring, jami **120 ECTS krediti** (Semestrda 30 ECTS).
- Navoiy davlat universiteti qoidalariga muvofiq standart akademik natijalarni saqlab qolish (barcha fanlardan o'tish ballari).
- Barcha amaliy mashg'ulotlarni (iqtisodiy amaliyot, ilmiy-tadqiqot amaliyoti va bitiruvdan oldingi amaliyot) rahbarning ijobiy baholari bilan muvaffaqiyatli yakunlang.
- Barcha tadqiqot talablarini bajarish (ilmiy tadqiqot ishlari va ilmiy-pedagogik ishlar).

- Tayyorlang, topshiring va muvaffaqiyatli himoya qiling **Magistrlik dissertatsiyasi** Davlat attestatsiya komissiyasi oldida mustaqil empirik tadqiqotlar va iqtisodiy tahlillarni namoyish etish.
- Barcha kerakli davlat attestatsiya jarayonlaridan o'ting.

Taklif etilayotgan kurslar

1-yil

Majburiy:

- Murakkab mikroiqtisodiyot va bozor dizayni
- Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi doirasida ta'lim tizimidagi islohotlar
- Ilg'or makroiqtisodiyot va pul-kredit siyosati
- Amaliy ekonometrika va miqdoriy usullar
- Iqtisodiy tadqiqotlar metodologiyasi va ma'lumotlar tahlili

Tanlov:

- Institutsional iqtisodiyot va jamoatchilik tanlovi
- Moliyaviy iqtisodiyot va investitsiya tahlili
- Xalqaro savdo va global iqtisodiy integratsiya
- Mintaqaviy iqtisodiyot va sanoat klasterizatsiyasi
- Normativ-huquqiy bazalar va iqtisodiy qonunchilik

2-yil

Majburiy:

- Strategik iqtisodiy rejalashtirish va prognozlash
- Davlat moliyasi va soliq siyosati
- Innovatsiya va raqamli transformatsiya iqtisodiyoti

Tanlov:

- Boshqaruv iqtisodiyoti va biznes strategiyasi
- Atrof-muhit iqtisodiyoti va barqaror rivojlanish
- Moliyaviy bozorlar va risklarni boshqarish
- Professional axloq va biznes etikasi
- Xulq-atvor iqtisodiyoti va qarorlar nazariyasi
- Mehnat iqtisodiyoti va inson kapitalini rivojlantirish
- Loyiha boshqaruvi va maqsadga muvofiqlik tahlili

Karyera imkoniyatlari

Iqtisodiyot bo'yicha magistratura dasturini bitirganlar kuchli miqdoriy, analitik va strategik prognozlash ko'nikmalariga ega bo'lib, davlat, korporativ, moliyaviy va tadqiqot sohalarida turli xil professional lavozimlarga eshiklar ochadilar:

- **Iqtisodiy tahlilchi / mutaxassis** davlat vazirliklarida (masalan, Iqtisodiyot va moliya vazirligi, Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi) va mintaqaviy rivojlanish departamentlarida.

- **Iqtisodchi / Moliya mutaxassis** tijorat banklarida, investitsiya fondlarida, sug'urta kompaniyalarida va mikromoliya tashkilotlarida.
- **Iqtisodiyot o'qituvchisi / o'qituvchisi** oliy ta'lim muassasalarida, biznes maktablarida, kasb-hunar kollejlarda va akademik litseylarda.
- **Tadqiqotchi olim / tahlilchi** Fanlar akademiyasi qoshidagi iqtisodiy tadqiqot institutlarida, tahlil markazlarida va siyosat markazlarida.
- **Strategik rejalashtiruvchi / Moliyaviy menejer** sanoat korxonalarida, kon-metallurgiya kombinatlarida (masalan, NGMK, AGMK) va ko'p millatli korporatsiyalarda.
- **Biznes maslahatchisi / Xavf tahlilchisi** xalqaro buxgalteriya va konsalting firmalarida (Katta to'rtlik, mintaqaviy maslahat agentliklari).
- **Loyiha mutaxassisi / Iqtisodchi** Markaziy Osiyoda faoliyat yurituvchi xalqaro moliya va rivojlanish tashkilotlarida (Jahon banki, XVJ, OTB, BMTTD, YETTB).
- **Iqtisodiy auditor / soliq maslahatchisi** soliq maslahat agentliklarida, audit firmalarida va korporativ moliya bo'limlarida.

O'qish to'lovlari

- **Mahalliy talabalar uchun:** Taxminan yillik o'qish narxi – 9 700 000 so'm.
- **Xalqaro talabalar uchun:** Taxminiy yillik o'qish narxi – 774.28 AQSh dollari.

(Izoh: O'qish to'lovlari universitet siyosati va xorijiy valyuta kurslariga muvofiq o'zgartirilishi mumkin.)

O'quv natijalari

Iqtisodiyot magistri darajasi

Dasturni muvaffaqiyatli tugatgandan so'ng, bitiruvchilar quyidagilarga ega bo'ladilar:

1. Bilim

- **1.1.** Zamonaviy mikroiqtisodiy nazariyalar, makroiqtisodiy muvozanat modellari, bozor mexanizmlari va narxlarni shakllantirish tamoyillari bo'yicha ilg'or bilimlarni namoyish eting.
- **1.2.** Miqdoriy usullar, ekonometrik modellashtirish texnikalari, statistik dasturiy vositalar (Stata, EViews, R, Python) va iqtisodiy prognozlash tizimlarini tushuning.
- **1.3.** Fiskal va pul-kredit siyosati asoslarini, davlat moliyasini boshqarishni, soliq tuzilmalarini va xalqaro savdo dinamikasini tushuntiring.
- **1.4.** Strategik rejalashtirish metodologiyalari, sanoat klasteri strategiyalari, innovatsion iqtisodiyot va raqamli iqtisodiy transformatsiya bo'yicha keng qamrovli bilimlarni namoyish eting.
- **1.5.** Mintaqaviy o'sishga ta'sir qiluvchi iqtisodiy qonunlar, tartibga solish tizimlari, milliy rivojlanish strategiyalari va global iqtisodiy tendentsiyalarni tan oling.

2. Ko'nikmalar

- **2.1.** Iqtisodiy tendentsiyalar, bozor xatti-harakatlari va makroiqtisodiy ko'rsatkichlarni tahlil qilish uchun murakkab ekonometrik modellarni shakllantirish, baholash va baholash.
- **2.2.** Biznes va davlat loyihalari uchun empirik tadqiqotlar, bozor talabini prognoz qilish, investitsiyalarning maqsadga muvofiqligini o'rganish va xavflarni baholashni amalga oshirish.

- **2.3.** Miqdoriy ma'lumotlar tahlili va iqtisodiy nazariyaga asoslangan siyosat tavsiyalari, fiskal rejalar va korporativ biznes strategiyalarini ishlab chiqing.
- **2.4.** Tartibga solish siyosati, savdo shartnomalari, inflyatsiya dinamikasi va soliq islohotlarining iqtisodiy agentlar va mintaqaviy rivojlanishga ta'sirini baholang.
- **2.5.** Ilmiy hisobotlar, siyosat bo'yicha qisqacha ma'lumotlar, korporativ moliyaviy hisobotlar, biznes-rejalar va nashr etiladigan iqtisodiy tadqiqotlar hujjatlarini tayyorlang.
- **2.6.** Siyosatchilar, biznes rahbarlari va akademik auditoriyaga iqtisodiy tahlillar, bozor prognozlari va strategik rejalarni milliy va xorijiy tillarda samarali taqdim etish.

3. Kompetensiyalar

- **3.1. Iqtisodiy va tadqiqot kompetensiyasi**– Murakkab nazariy va amaliy muammolarni hal qilish uchun mustaqil, ilmiy asoslangan va empirik asoslangan iqtisodiy tadqiqotlar o'tkazish.
- **3.2. Strategik boshqaruv kompetensiyasi**– Davlat organlari, moliya institutlari va xususiy korxonalarda moliyaviy rejalashtirish, iqtisodiy xavflarni baholash va strategik rivojlanish tashabbuslariga rahbarlik qilish.
- **3.3. Uslubiy va ta'lim kompetensiyasi**– Akademik muassasalarda iqtisodiy fanlarni o'qitish, zamonaviy ma'ruza kurslari, amaliy mashg'ulotlar va miqdoriy amaliy mashg'ulotlarni loyihalash.
- **3.4. Qaror qabul qilish va yetakchilik qobiliyati**– Korporativ strategiya, investitsiya loyihalarini baholash va davlat siyosatini ishlab chiqishda ko'p tarmoqli jamoalarga rahbarlik qilish.
- **3.5. Kasbiy va axloqiy kompetensiya**– Iqtisodiy tahlil va siyosatni ishlab chiqishda qat'iy axloqiy standartlar, ma'lumotlar yaxlitligi, shaffoflik va ijtimoiy mas'uliyatga rioya qilish.
- **3.6. Hayot davomida o'rganish kompetensiyasi**– O'zgaruvchan global iqtisodiy sharoitlarga doimiy ravishda moslashish, yangi miqdoriy vositalarni o'zlashtirish va xalqaro iqtisodiy forumlar va kasbiy rivojlanish dasturlarida ishtirok etish.